

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

286

Vragen van het lid **Van Ojik** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *de optie om via UNHCR-hervestiging de noodsituatie op de Griekse eilanden te verlichten* (ingezonden 24 augustus 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 1 oktober 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 4103.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Lesbos huilt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 t/m 8

Klopt het dat in kamp Moria nog steeds maar één douche per zeshonderd mensen beschikbaar is en er een grote prevalentie van schurft en diarree heerst onder de bewoners?

Erkent u dat er op de Griekse eilanden verreweg te weinig medisch personeel is om van humane zorgverlening te kunnen spreken?

Bent u zich ervan bewust dat Artsen Zonder Grenzen per dag gemiddeld 120 zieke kinderen moet behandelen, wat leidt tot eindeloze rijen van moeders met zieke en getraumatiseerde kinderen voor hun mobiele kliniek?

Bent u bekend met de criminele activiteiten van bendes die migranten bedreigen en beroven? Wordt hier door de Griekse autoriteiten in uw ogen adequaat tegen opgetreden?

Bent u bekend met de intimidatie van, en het geweld tegen, hulpverleners van NGO's op de Griekse eilanden? Wordt hier door de Griekse autoriteiten in uw ogen adequaat tegen opgetreden?

Begrijpt u dat de lokale bevolking van Lesbos zich door de eigen regering en de Europese Unie in de steek gelaten voelt?

Erkent u dat er door de Griekse autoriteiten, de EU en de Nederlandse regering jarenlang mooie woorden zijn gesproken over de intentie om de mensonterende situatie op de Griekse eilanden te verbeteren, maar dat dit nog steeds niet is gebeurd?

¹ Volkskrant, 21 augustus 2020

Antwoord 2 t/m 8

Het kabinet deelt de mening dat de omstandigheden voor vluchtelingen en migranten op de Griekse eilanden zorgelijk zijn, zeker ook op Lesbos en temeer in het licht van de recente, verschrikkelijke gebeurtenissen aldaar. De opeenvolgende branden hebben het opvangkamp Moria volledig verwoest, inclusief sanitaire en medische voorzieningen. De Griekse autoriteiten hebben in samenwerking met de Europese Commissie en verschillende VN-organisaties een nieuw kamp opgezet dat in huisvesting voorziet voor de dakloze vluchtelingen en migranten op het eiland. Op 30 september jl. huisvestte de faciliteit circa 9.000 migranten en vluchtelingen. Het kabinet acht het van belang dat de verwoesting van het opvangkamp Moria wordt aangegrepen om structurele verbetering van de opvang te realiseren. Deze moet humaner en veiliger, met voldoende sanitaire en medische voorzieningen voor alle migranten en vluchtelingen op het eiland. Griekenland verdient daarvoor de steun van de EU en lidstaten en krijgt deze ook. De lokale weerstand tegen de aanwezigheid van migranten en vluchtelingen op Lesbos is zowel zorgelijk als begrijpelijk. Er is sprake van soms felle protesten, vooral vanwege de bouw van nieuwe tijdelijke en permanente voorzieningen, maar ook in reactie op de coronabesmettingen onder de migranten en vluchtelingen. Een deel van de bewoners van Lesbos heeft moeite met de permanente aanwezigheid sinds de migratiecrisis van 2015 van aanzienlijke groepen migranten en vluchtelingen op het eiland, meent hiermee onevenredig hard getroffen te zijn en voelt zich in de steek gelaten door de nationale autoriteiten en de EU. Dat uit zich helaas ook steeds vaker in bedreiging en intimidatie van hulpverleners en naar verluidt ook migranten en vluchtelingen. Het kabinet acht dit onacceptabel. Tegelijkertijd constateert het kabinet dat de Griekse autoriteiten maatregelen hebben genomen en daadwerkelijk ingrijpen waar zij dit nodig achten. De zorgelijke situatie op met name Lesbos laat onverlet, dat de Griekse autoriteiten stappen hebben ondernomen om de migratiesituatie op de eilanden te verbeteren, met name nadat Turkije in maart-april jl. zijn grenzen met Griekenland opende voor uitreizende migranten en vluchtelingen. Het aantal vluchtelingen en migranten op de eilanden is afgenomen van 42.000 in januari jl. tot 26.000 in september, door transfers (van voornamelijk kwetsbaren) naar het vasteland. Dit is een afname van 38%. Op Lesbos was sprake van transfer van 12.000 personen in 6 maanden, oftewel bijna 50% van de populatie migranten en vluchtelingen op het eiland. Daarnaast zijn Griekse autoriteiten voornemens om in de week van 28 september 2.000 erkende vluchtelingen over te plaatsen vanaf Lesbos naar het Griekse vasteland. Dit neemt niet weg dat het aantal migranten op de Griekse eilanden nog altijd de capaciteit van met name de hotspots te boven gaat en voorzieningen in veel opzichten tekort schieten. De toename van transfers is tevens bevorderd door de forse toename van het aantal beslissingen op asielaanvragen. De Griekse autoriteiten hebben daarmee de achterstanden in de asielaanvragen althans ten dele weggewerkt. Het kabinet waardeert deze inspanningen van de Griekse regering om structurele verbeteringen te realiseren.

Vraag 9 t/m 14

Erkent u dat het voor een duurzame oplossing van de mensonterende situatie op de Griekse eilanden noodzakelijk is dat er een vorm van hervestiging plaatsvindt voor mensen die in aanmerking komen voor asielbescherming? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat het onacceptabel is om kinderen, en zeker alleenstaande kinderen, nog langer te laten verblijven in de mensonterende situatie op de Griekse eilanden? Zo nee, waarom niet?

Bent u bereid om gemeenten die hun evenredige aandeel leveren in het nationale quotum voor UNHCR-hervestiging en in de bestaande huisvestingstaakstelling, desgewenst de mogelijkheid te bieden kwetsbare kinderen op te vangen die afkomstig zijn van de Griekse eilanden?

Wilt u op de kortst mogelijke termijn met vertegenwoordigers van de tientallen gemeenten die te kennen hebben gegeven bereid te zijn kinderen van de Griekse eilanden op te vangen, in gesprek gaan over de beste manier om dat te doen en over de aantallen kinderen die voor opvang in die gemeenten in aanmerking zouden komen?

Bent u bereid UNHCR te vragen hiervoor op de Griekse eilanden een aantal kinderen te selecteren en daarbij aan te geven om hoeveel kinderen het maximaal zou kunnen gaan?

Wilt u daarbij, gezien het bewezen grote draagvlak in Nederland voor de opvang van deze kinderen, het quotum voor hervestiging verhogen van de huidige 500 naar de oorspronkelijk in het Regeerakkoord overeengekomen 750 zodat in totaal 250 kinderen van de Griekse eilanden in Nederlandse gemeenten kunnen worden opgevangen?

Antwoord 9 t/m 14

Het kabinet deelt uw streven naar een duurzame oplossing voor de situatie op de Griekse eilanden, met name voor kwetsbare migranten waaronder (alleenstaande) minderjarige asielzoekers. Het kabinet heeft destijds besloten niet in te gaan op het verzoek van de Griekse regering uit september 2019 om amv's te herplaatsen. In plaats daarvan is mede op verzoek en in overleg met de Griekse autoriteiten besloten de Griekse autoriteiten te ondersteunen in het versterken van het voogdij- en opvangsysteem van amv's in Griekenland. Hierover informeer ik uw Kamer periodiek.²

Daarbij heeft het kabinet uiteraard kennis genomen van de aanbiedingen van meerdere gemeenten sinds maart 2020 om amv's uit Griekenland te herplaatsen en in hun gemeente op te vangen. Zoals eerder aan uw Kamer is aangegeven, is het kabinet verantwoordelijk voor het toelatingsbeleid tot Nederland en is dit niet aan de gemeenten.³ Dat laat onverlet dat het kabinet waardering heeft voor het aanbod van verschillende gemeenten. Het kabinet hoopt dat deze bereidheid zich tevens uit in een (grotere) bijdrage aan snellere huisvesting van de aanzienlijke groep statushouders met minderjarige kinderen die bij ontstentenis van deze huisvesting nog altijd op een COA-locatie verblijven. Hoe sneller zij worden gehuisvest, hoe sneller zij kunnen beginnen aan hun integratie in hun nieuwe gemeenschap en in Nederland een toekomst kunnen opbouwen.

Als gevolg van de brand op Lesbos en de verwoesting van het kamp in Moria is een uitzonderlijke situatie ontstaan. In reactie daarop, heeft het kabinet besloten, om bij hoge uitzondering, Griekenland aan te bieden 50 amv en 50 migranten in gezinsverband met minderjarige kinderen op te vangen. Daarvoor zal gebruik worden gemaakt van het hervestigingsquotum.⁴

Vraag 15

Kunt u deze vragen tenminste voorafgaand aan het gesprek van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid met de Griekse Minister voor migratie op 10 september 2020 beantwoorden?

Antwoord vraag 15

Als gevolg van de brand op Lesbos is het bezoek van de *alternate* Minister van Migratie en Asiel aan Nederland uitgesteld.

² Kamerstuk 27 062, nr. 111, 112 en 113.

³ Kamerstuk 27 062, nr. 111

⁴ Kamerstuk 19 637, nr. 2652